

โครงการประกวดแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Good Practices)

“นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อชุมชน”

สำหรับนักศึกษา

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน

การบูรณาการงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

การบูรณาการบริการวิชาการแก่สังคม

การบูรณาการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ชื่อเรื่อง/แนวทางการปฏิบัติที่ดี : สร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับชุมชนสู่การเรียนรู้ร่วมกับสังคมเพื่อความยั่งยืน
กรณีศึกษา ชุมชนหมู่บ้านถ้าเสือ อ.แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อ-นามสกุล ผู้นำเสนอ : นางสาววิฑริพย์ ปิ่นอินทร์

นางสาวนพรัตน์ คำแพง

นายกวินท์ อิศสระวานิชย์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

หน่วยงาน : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

เบอร์โทรศัพท์ : 02-665-3777 ต่อ 5004

เบอร์โทรสาร : -

E-mail address : arch_rmutp@hotmail.com

ชื่อเรื่อง/แนวทางการปฏิบัติที่ดี : สร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับชุมชนสู่การเรียนรู้ร่วมกับสังคมเพื่อความยั่งยืน
กรณีศึกษา ชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ อ.แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

บทสรุปผู้บริหาร

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน โดยการเน้นหลักสูตรมา การความคู่กันระหว่างชุมชนและการเรียน โดยใช้กับทั้ง 3 สาขาวิชาได้แก่ สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และสาขาวิชาสถาปัตยกรรม โดยในปีการศึกษาที่ 1/2557 ได้จัดการบูรณาการด้านการ เรียนการสอนจากพื้นที่จริงที่ ณ ชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี โดยได้มีการหยิบยกโจทย์ตัวอย่างจากทาง ชุมชน มาให้นักศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามาจาก วิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4 วิชาปฏิบัติการโรงงาน และวิชาผังเมืองเบื้องต้น ใช้ในการทำโจทย์จากชุมชนโดยมีอาจารย์ภายในคณะคอยให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้นักศึกษานำเสนอ ต่อหน้าชุมชน ซึ่งสามารถแบ่งผลงานการทำงานให้ชุมชนของนักศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการ ออกแบบ ได้ดังนี้

- สาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ได้ทำการออกแบบต่าง ๆ ดังนี้ โลโก้ชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ บรรจุภัณฑ์ กล้วยกวน บรรจุภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ บรรจุภัณฑ์ถ่านอิฐและ และบรรจุภัณฑ์หน่อไม้แดง เป็นต้น
- สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้ทำการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่น เช่น ของประดับ ตกแต่งผนังจากไม้ไผ่ ลำโพงจากกระบอกไม้ไผ่ ภาชนะบรรจุเทียนหอมจากไม้ไผ่ เป็นต้น
- สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ได้นำความรู้จากวิชาผังเมืองเบื้องต้น มากำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ของทางชุมชนเพื่อการ รองรับเป็นแหล่งท่องเที่ยว และนันทนาการ เป็นต้น

จากการที่ทางคณะได้นำนักศึกษาลงปฏิบัติการในพื้นที่จริง ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่มากกว่าในห้องเรียน ได้รับ ประสบการณ์จริงจากการทำงานความต้องการของทางชุมชน และเพื่อที่เป็นการยกระดับความสามารถของนักศึกษา และเพิ่ม ชื่อเสียงให้กับทางคณะและมหาวิทยาลัยอีกทางหนึ่งด้วย

ประวัติหน่วยงาน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มทร.พระนคร

- ในปี พ.ศ. 2540 ได้ดำเนินการจัดตั้งสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขึ้น เปิดการเรียนการสอนระดับ ปริญญาตรี ในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ) สาขาวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง 2 ปี) สังกัดคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรปี พ.ศ. 2541 สาขาวิชาออกแบบ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้เปิดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับนักศึกษาที่จบระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่จบการศึกษาสายออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ศิลปประยุกต์ ออกแบบ ตกแต่งภายใน นิเทศศิลป์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เข้าศึกษาในระดับ ปวส. เป็นเวลา 2 ปี โดยนักศึกษาที่จบ การศึกษาสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี หรือประกอบอาชีพเป็นนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- ปี พ.ศ. 2545 ได้มีการโอนเปลี่ยนคณะจากเดิมสังกัดคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร ไปสังกัดคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ เพื่อให้มีความเหมาะสมของหลักสูตร และลักษณะการเรียนการสอน ซึ่งเป็นลักษณะการ เรียนการสอนเฉพาะ ทั้งสายการออกแบบผลิตภัณฑ์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ คือ มีทั้งศิลป์ และวิทยาศาสตร์ เท่าๆ กัน ก็จะทำให้บรรยากาศและเนื้อหาวิชาสามารถประยุกต์ใช้กันได้ดียิ่งขึ้น

- ปี พ.ศ. 2548 ได้รับพระราชทานนามสถาบันเป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” ซึ่งประกอบด้วย วิทยาเขตโชติเวช วิทยาเขตเทเวศร์ วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ วิทยาเขตพณิชยพระนคร และวิทยาเขตพระนครเหนือ รวม 5 วิทยาเขตเข้าด้วยกัน ปัจจุบันคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ เปิดการเรียนการสอน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ ใช้เวลาศึกษา 4 ปี และภายในปีการศึกษา 2552 คณะฯ จะเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต(สท.บ.) หลักสูตร 5 ปี สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน เพื่อให้ครบองค์ประกอบของคณะซึ่งจะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ยิ่งขึ้นในอนาคต
- ปี พ.ศ. 2555 คณะได้เปิดรับนักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต(สท.บ.) หลักสูตร 5 ปี สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

กระบวนการ/วิธีการดำเนินการในอดีต

วิธีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนในอดีตของทางคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ จะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยการตั้งโจทย์สมมุติขึ้นมาเพื่อให้นักศึกษาภายในชั้นใช้ในการออกแบบ โดยจะมีการให้คะแนนเมื่อนักศึกษาได้ออกแบบชิ้นงานตามโจทย์เสร็จสิ้นโดยอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้น ๆ เพียงคนเดียว

ซึ่งต่อมาทางคณะได้พบว่าวิธีในการสอนดังกล่าว ในบางครั้งอาจไม่สามารถนำไปใช้ในสถานประกอบการได้จริง เพราะเนื่องด้วยผลงานที่นักศึกษาได้ออกแบบมานั้น ตอบโจทย์แต่เพียงผู้สอนอย่างเดียวไม่ได้ตอบโจทย์ความต้องการผู้ประกอบการผู้ซื้อในตลาดเลย เพราะ “สินค้าที่ขายได้นั้นบางครั้งไม่จำเป็นต้องมีความสวยงามเสมอไป แต่ต้องมีรายละเอียดครบถ้วนและตอบโจทย์ตลาดได้อย่างแท้จริง” ทางคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบจึงได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนขึ้นมาอีกระดับ โดยการตั้งโจทย์สินค้าจากสินค้าที่มีขายอยู่จริงในท้องตลาดปัจจุบันและให้นักศึกษาได้ออกแบบจนถึงขั้นทำต้นแบบสินค้าเพื่อนำมาเสนอในรูปแบบของการพรีเซนต์ โดยทางคณะได้ทำการเชิญผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของสินค้านั้น ๆ มาเป็นคณะกรรมการในการให้คะแนน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในส่วนของการนำเสนอผลงานจริง ได้รับคำปรึกษา และได้รู้ถึงจุดต่อจุดเด่นของชิ้นงานของตัวเอง ซึ่งจากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้นำเสนอมาสามารถสรุปปัญหาอันเกิดจากวิธีดำเนินการในอดีตได้ดังนี้

ภาคทฤษฎี

- 1.พฤติกรรมของนักศึกษาในศาสตร์การออกแบบมักชอบเคลื่อนไหวไม่ชอบอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานเกินไปทำให้การรับรู้ในภาคทฤษฎีในรูปแบบเดิมไม่สัมฤทธิ์ผลในการรับรู้
- 2.นักศึกษามักมีความเบื่อหน่ายและทำให้การสอนไม่เกิดความต่อเนื่องอันมีผลจากการรับรู้ในคาบที่ผ่านมา
- 3.ผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมและธรรมชาติของนักศึกษาแต่ด้วยเหตุผลแห่งการเป็นทฤษฎีผู้สอนก็มีความคิดในลักษณะเดียวกับนักศึกษาเปรียบเสมือนผู้สอนเป็นนักร้องแต่มีผู้ฟังน้อยจึงไม่สนุกในการสอนเช่นกันแม้จะหารูปแบบการสอนด้วยเกมส์แล้วก็ตาม
- 4.นักศึกษาเรียนเพียงเพื่อให้มีคะแนนแต่ไม่มีความสุขในการทำงาน
- 5.นักศึกษาบางคนยังตอบตัวเองไม่ได้ว่าเรียนศาสตร์นี้ไปจะประกอบอาชีพได้อย่างไร

ภาคปฏิบัติ

- 1.ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เนื่องจากโจทย์ที่ตั้งเป็นเพียงสิ่งสมมุติจึงไม่มีทิศทาง
- 2.แม้ว่าบางครั้งจะได้พบเจ้าของสินค้านำมาเป็นโจทย์แต่กลับไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของเพราะเจ้าของไม่ได้สนใจหรือมีความต้องการให้ออกแบบบรรจุภัณฑ์แต่เพียงเพราะนักศึกษาเป็นผู้ไปขอโจทย์นั้นมาเอง

แนวทางการปฏิบัติที่ดี (วิธีการ/กระบวนการ/แนวทางการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการตามหลัก PDCA)

แนวทางการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการตามหลัก (PDCA)

มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- Plan (การวางแผน)

ในขั้นตอนการวางแผนนี้ได้แบ่งเป็น 3 แนวทางประกอบด้วย

1. การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาจารย์ผู้สอนใช้โจทย์จริงจากชุมชนหมู่บ้านถ้าเสือ มาสู่บทเรียนโดย ให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้มาไปสู่การพัฒนาชุมชนและนำผลผลิตสู่การใช้จริงในชุมชน
2. เชื่อมโยงแนวคิดกับชุมชนโดยได้นำชุมชนหมู่บ้านถ้าเสือ อ.แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นชุมชนเป้าหมายของทางมหาวิทยาลัย โดยใช้การบริการวิชาการโดยอาจารย์ภายในคณะเป็นทางเชื่อมก่อนที่จะนำนักศึกษาลงพื้นที่จริงในชุมชน
3. จัดทำโครงการเพื่อของบประมาณโดยชี้ประเด็นของผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ซึ่งเป็นชุมชนและผลที่ได้เป็นอย่างดี

โดยมีวิธีการศึกษาข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผน ดังนี้

1. ความต้องการของนักศึกษาและความสอดคล้องต่อรายวิชา

1.1 ความต้องการของนักศึกษา

จากการศึกษาความต้องการของนักศึกษาใช้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเริ่มกระบวนการในเบื้องต้นพบว่า นักศึกษาสนใจในการเรียนรู้แบบบูรณาการความรู้ออกไปสู่วิชาชีพในสถานที่จริง ผสมผสานกับการเรียนรู้ร่วมกับการนำทฤษฎีประยุกต์ โดยจากสำรวจพบว่าร้อยละ 98 ของนักศึกษาต้องการและสนับสนุนการเรียนในรูปแบบที่นำเสนอใหม่นี้ส่วนร้อยละ 2 พึงพอใจในรูปแบบเดิม

1.2 ความสอดคล้องต่อรายวิชา

การที่จะนำนักศึกษาเข้าสู่พื้นที่จริง นักศึกษาย่อมต้องผ่านการเรียนการสอนฝึกฝนจนสามารถปฏิบัติได้แล้ว ทั้งนี้ผู้สอนได้เลือกรายวิชาที่สอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรมได้แก่ วิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4 วิชาปฏิบัติการโรงงาน วิชาผังเมืองเบื้องต้น

2. ความต้องการและศักยภาพของกลุ่มอาชีพชุมชน

ดังที่กล่าวไปแล้วในบทสรุปผู้บริหารจากการสำรวจข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลสำรวจในด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น และความพึงพอใจ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.0 ระบุว่ารูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีการพัฒนา ร้อยละ 2.7 ไม่มีการพัฒนา และไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ มีร้อยละ 14.3 สำหรับประชาชนที่ระบุว่ารูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้ามีการพัฒนานั้น เห็นว่า สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีการพัฒนาในระดับมาก ร้อยละ 20.2 พัฒนาปานกลาง ร้อยละ 49.9 และพัฒนาน้อย ร้อยละ 12.9 จากผลสำรวจดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระยะเวลายาวไกลนี้หากชุมชนต้องรอความช่วยเหลือจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่ทันต่อพัฒนาในหลายด้าน ซึ่งในด้านการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อยกขีดความสามารถเพื่อสร้างมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนเพิ่มศักยภาพของบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องต่อการรับรู้ ผู้บริโภครองรับประชากรใน

รวมถึงความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาเที่ยวชมธรรมชาติ

3. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน หรือผู้ประสานงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีพันธกิจที่สอดรับการพัฒนาประเทศในด้านวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพและมีความสามารถพร้อมเข้าสู่อาชีพ และการบริการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างมูลค่าเพิ่ม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสีงแวดล้อม บริการงานวิชาการและการศึกษาที่มีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการมีอาชีพอิสระและพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในด้านส่งเสริมการสร้างงาน อาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ กับประชาชน และเป็นสังคมผู้ประกอบการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีสาขาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสาขาสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นศาสตร์แห่งวิชาชีพที่ดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหมู่บ้านถ้าเสือ อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี

จากพันธกิจของมหาวิทยาลัยและคณะฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานตามนโยบายของชาติจึงทำให้การดำเนินกิจกรรมได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่ง นอกจากนี้ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ยังรับหน้าที่ประสานงานและดูแลกิจกรรมดังกล่าวด้วย

- Do (การปฏิบัติ)

ในขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติได้แบ่งเป็นแนวทาง ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในด้าน สินค้าบรรจุภัณฑ์ วัสดุพื้นถิ่น และสภาพพื้นที่ภายในชุมชน เพื่อนำมาทำการแบ่งการเรียนการสอนโดยในโจทย์จริงจากพื้นที่

รูปที่ 1 การลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลของทางอาจารย์

รูปที่ 2 การพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลความต้องการกับผู้มาในชุมชน

2. เชิญผู้นำชุมชนจากชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ มาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับชุมชน เพื่อเป็นแนวทางของนักศึกษา และให้นักศึกษาได้สอบถามข้อมูลด้านต่าง ๆ

รูปที่ 3 เชิญผู้นำในชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ มาบรรยายให้ความรู้กับทางอาจารย์และนักศึกษา

รูปที่ 4 เชิญผู้นำในชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ มาบรรยายให้ความรู้กับทางอาจารย์และนักศึกษา

3. ดำเนินการตรวจผลงานของนักศึกษารอบแรก เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนนำผลงานไปนำเสนอที่ชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ

รูปที่ 5 นำเสนอผลงานแก่ทางอาจารย์ประจำวิชา

4. นักศึกษาลงพื้นที่จริงที่ ชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี โดยมีอาจารย์ประจำสาขาวิชาไปเป็นที่ปรึกษา

รูปที่ 6 นักศึกษาลงพื้นที่จริง ณ ชุมชนหมู่บ้านถ้ำเสือ

5. ให้นักศึกษานำเสนอผลงานการออกแบบในด้านบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ และสถาปัตยกรรม แก่ผู้ประกอบการในชุมชนผู้เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์ในแต่ละชิ้น

รูปที่ 7 นักศึกษานำเสนอผลงานด้านบรรจุภัณฑ์

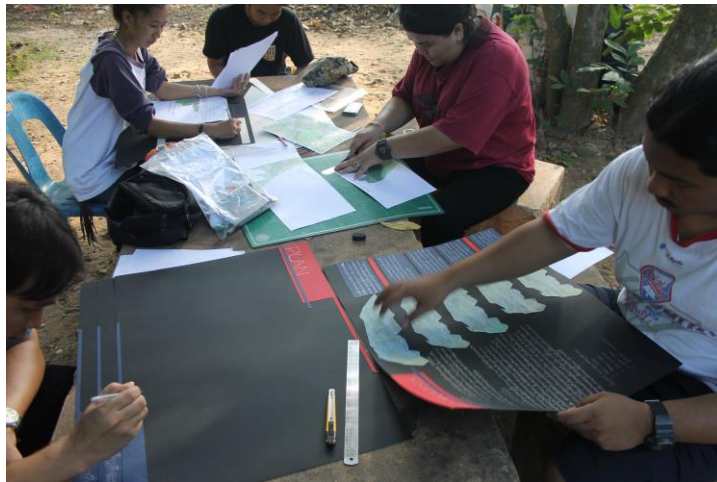

รูปที่ 8 นักศึกษาสาขาวิชาสถาปัตยกรรม นำเสนอแผนพัฒนาชุมชน

รูปที่ 9 นักศึกษาสาขาวิชาผลิตภัณฑอุตสาหกรรม นำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่
จากวัสดุพื้นถิ่น

6. ให้นักศึกษาดำเนินการปรับแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามคำแนะนำของเจ้าของสินค้า

รูปที่ 10 นักศึกษาสาขาวิชาสถาปัตยกรรม ดำเนินการแก้ไขต้นแบบ
ตามคำแนะนำของผู้นำชุมชนในพื้นที่

รูปที่ 11 นักศึกษาสาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ดำเนินการแก้ไขต้นแบบ
ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการ

รูปที่ 12 นักศึกษาสาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ดำเนินการแก้ไขต้นแบบ ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการ

7. หลังจากการแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นักศึกษาได้นำผลงานต่าง ๆ มานำเสนอในรูปแบบการจัดนิทรรศการ โดยได้มีคณะกรรมการที่ตัดสินจาก ผู้นำชุมชน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ประกอบการในชุมชน ตลอดจน องค์กรอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนชุมชน

รูปที่ 12 นักศึกษาสาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์
แสดงผลงานที่แก้ไขในรูปแบบนิทรรศการ

รูปที่ 13 นักศึกษาสาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
แสดงผลงานที่แก้ไขในรูปแบบนิทรรศการ

รูปที่ 14 นักศึกษาสาขาวิชาสถาปัตยกรรม แสดงผลงานที่แก้ไขในรูปแบบนิทรรศการ

8. ส่งมอบต้นแบบเสมือนจริง พร้อมผลิตหรือดำเนินการในด้านต่าง ๆ ให้กับทางชุมชนเพื่อนำไปใช้ในการผลิตจริง

รูปที่ 15 ส่งมอบผลงานด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นไม้ไผ่

รูปที่ 16 ส่งมอบผลงานด้านการการวางแผนพัฒนาพื้นที่ชุมชนและรอบๆ ชุมชน

รูปที่ 17 ส่งมอบผลงานด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าภายในชุมชน
ให้กับทางผู้ประกอบการ

- Check (การตรวจสอบและปฏิบัติตามแผน)

แบ่งเป็นแนวทางได้ ดังนี้

1. การเน้นผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม ศึกษาผลที่ได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายและสามารถต่อยอดได้
อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน
2. ผลงานของนักศึกษาแต่ละคน และความพึงพอใจของผู้ประกอบการในชุมชน
3. การที่ผลงานของนักศึกษาได้ถูกนำไปใช้จริง ทั้งภายในชุมชนและการค้าขาย
4. นักศึกษานำผลงานที่สำเร็จแล้วมานำเสนอ ให้อาจารย์ประจำวิชาดูในชั้นเรียน หลังจากเสร็จกิจกรรม

- Action (การปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาต่อ)

แบ่งเป็นแนวทางได้ ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบของการเรียนการสอนให้ครอบคลุมไปทั้งด้านของการบริการวิชาการและการพัฒนาชุมชน
2. นักศึกษานำโจทย์ที่ได้รับจากภายในชุมชน เพื่อไปปรับเป็นหัวข้อในการทำวิจัยในรายวิชาการทำสาร
นิพนธ์ หรือรู้ถึงวิธีการในการหาข้อมูลในด้านต่าง ๆ
3. ศึกษาควบคู่ร่วมกับนักศึกษาเพื่อนำมาสู่การวิจัย บริการวิชาการ การปรับปรุงการสอน หรือการนำไปสู่
งานด้านศิลปวัฒนธรรม และพัฒนารูปแบบของการเรียนต่อไป

ผลกระทบที่เป็นประโยชน์หรือการสร้างคุณค่า

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ผ่านมาผลที่ได้อันก่อให้เกิดคุณค่าหากพิจารณาพอสรุปได้แบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. ผลที่ได้รับสู่นักศึกษา

- 1.1 การบูรณาการการเรียนการสอนนอกจากเป็นการสร้างองค์ความรู้จากสถานที่จริงแล้วยังเป็นการทดสอบ
ความพร้อมของนักศึกษาสู่สังคมและโลกแห่งความเป็นจริง
- 1.2 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีได้จริง
- 1.3 นักศึกษาจะรู้จักตนเองมากขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาตนเองเมื่อได้เปรียบเทียบกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน
- 1.4 นักศึกษามีความกระตือรือร้นมากกว่าการเรียนในรูปแบบเดิม

- 1.5 นักศึกษามีเครือข่ายหรือลูกค้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 1.6 นักศึกษามีผลงานเชิงประจักษ์สามารถนำไปแสดงเป็นผลงานจริงเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- 1.7 นักศึกษาสามารถนำแนวทางนี้สู่การต่อยอดในอาชีพอิสระ
- 1.8 นักศึกษาได้รับการยกย่องจากสังคม

2. ผลที่ได้รับกับทางมหาวิทยาลัยและคณะ

- 2.1 มหาวิทยาลัยและคณะฯ ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลนอกเหนือจากแผนฯ
- 2.2 มหาวิทยาลัยและคณะฯ เป็นที่รู้จักของสังคมซึ่งจะนำไปสู่ชื่อเสียง
- 2.3 มหาวิทยาลัยได้เป็นที่พึ่งของชุมชน
- 2.4 มหาวิทยาลัยและคณะฯ มีเครือข่ายในการประกอบกิจกรรม เช่น ค่ายอาสาฯ การวิจัย การบริการวิชาการ เครือข่ายองค์กรท้องถิ่น

3. ผลที่ได้รับกับทางองค์กรท้องถิ่น

- 3.1 มีแหล่งความรู้และร่วมทำงานเพิ่มเติม
- 3.2 ประหยัดงบประมาณดำเนินงานทำให้ผลสัมฤทธิ์ในงบประมาณบรรลุวัตถุประสงค์
- 3.3 องค์กรท้องถิ่นมีเครือข่ายการทำงาน

4. ผลที่ได้รับกับผู้ประกอบการหรือกลุ่มอาชีพหรือผู้นำชุมชน

- 4.1 ได้รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า
- 4.2 ประหยัดต้นทุนจากค่าออกแบบ
- 4.3 ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่จากวัสดุในท้องถิ่น และรายได้เสริม
- 4.4 ได้แผนพัฒนาพื้นที่ทั้งระยะสั้น กลาง และยาว
- 4.5 ได้รับการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัย
- 4.6 ได้เป็นผู้กำหนดงานตามความต้องการของตนเอง

5. นวัตกรรมใหม่และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม

- 5.1 ในด้านของบรรจุภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์กัล้วยกวน บรรจุภัณฑ์ข้าวไรท์เบอร์รี่ บรรจุภัณฑ์หน่อไม้ดอง บรรจุภัณฑ์ถ่านอิวาเตะ บรรจุภัณฑ์กัล้วยฉาบ บรรจุภัณฑ์ยาสมุนไพร เป็นต้น

รูปที่ 18 ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ข้าวไรท์เบอร์รี่ จากการออกแบบของนักศึกษา สาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์

5.2 ในด้านของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ได้แก่ กล่องลำโพงจากไม้ไผ่ ของประดับตกแต่งจากวัสดุไม้ไผ่ เป็นต้น

รูปที่ 19 ลำโพงเพิ่มความดังเสียงจากไม้ไผ่ของนักศึกษา
สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

5.3 ในด้านของสาขาวิชาสถาปัตยกรรม นักศึกษาได้นำความรู้จากการเรียนในรายวิชาผังเมืองเบื้องต้น ดำเนินการวางแผนพัฒนาพื้นที่ชุมชน โดยออกมาในรูปแบบของต้นแบบแผนพัฒนาระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

รูปที่ 19 แผนพัฒนาพื้นที่ชุมชนของนักศึกษา
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

กิจกรรมที่นักศึกษาได้เรียนรู้จากชุมชน เพื่อพัฒนาและออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา ภายใต้งบประมาณที่กำหนด และนำวัสดุการเรียนการสอนที่เหลือทิ้งจากรายวิชาอื่นมาใช้ประกอบเพื่อจัดทำต้นแบบ นำเสนอต่อผู้สอนและต่อเจ้าของกิจการชุมชนเพื่อเป็นแนวทางสู่การพัฒนาแบบจริง จากการดำเนินกิจกรรมนี้ ส่งผลให้การเรียนในรูปแบบนี้แบ่งผลสำเร็จได้เป็น 2 แนวทางประกอบด้วย

ด้านรูปธรรม ได้แก่

1. นักศึกษาประหยัดงบประมาณในการเรียน
2. นักศึกษามีผลงานเชิงประจักษ์เป็นรูปธรรมชัดเจนจำเป็นต้องใช้งานจริง
3. นักศึกษาบางคนได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรม
4. ลดปริมาณขยะจากการเรียนการสอน
5. นักศึกษามองเห็นแนวทางสู่การประกอบอาชีพอิสระมากกว่าการเข้าสถานประกอบการ

ด้านนามธรรม ได้แก่

1. นักศึกษามีเครือข่ายชุมชนในการต่อยอดด้านต่างๆ เช่นการทำสารนิพนธ์ก่อนสำเร็จการศึกษา
2. นักศึกษามีจิตสาธารณะและรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นก่อนออกไปสู่โลกอาชีพ
3. นักศึกษามีความภาคภูมิใจต่อผลงานที่ได้เป็นผู้สร้างผลงานนี้
4. นักศึกษาได้ลองผิดลองถูกจนเกิดเป็นทฤษฎีของตนเอง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) ความมุ่งมั่น และความร่วมมือของเพื่อนนักศึกษา

โดยธรรมชาติของนักศึกษาสาขาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสาขาสถาปัตยกรรม ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานเพื่อสังคมอันเป็นทุนเดิมอยู่แล้วดังนั้นจะเห็นได้ว่าจากสำรวจพบว่าร้อยละ 98 ของนักศึกษาต้องการและสนับสนุนการเรียนในรูปแบบที่นำเสนอใหม่นี้ และดำเนินกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถทำให้งานสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ ส่วนร้อยละ 2 ฟังพอใจในรูปแบบเดิม ทั้งนี้หากขยายความจากผู้ที่ต้องการเรียนรูปแบบเดิมเนื่องจากนักศึกษาในส่วนนั้นมีภาระด้านการงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวหรือไม่สามารถทำงานได้

2) อธิการบดี คณบดี คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้ความสนับสนุนแก่นักศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัฒนธรรมองค์กรการอยู่ร่วมกันแบบเครือญาติตั้งนั้นการดำเนินกิจกรรมใดๆหากมีการหารือหรือขอความคิดเห็นจากผู้ใหญ่ย่อมได้รับข้อเสนอแนะแนวทางดำเนินการตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนหากเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

นอกจากนั้นคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ก็ให้การเอื้อเฟื้อเวลาและอุทิศตนเพื่อความช่วยเหลือหากเป็นประโยชน์และสนับสนุนมหาวิทยาลัยเช่นกัน

3) ผู้ประสานงานและองค์กรในท้องถิ่น

ผู้ประสานงานและองค์กรท้องถิ่น ตลอดจนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้ความร่วมมือกับทางคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และเป็นอย่างดี ทั้งในด้านของการให้ข้อมูล หรือการจัดเตรียมสถานที่ต่าง ๆ

4) กลุ่มอาชีพชุมชน

จากความต้องการการพัฒนาตนเองของกลุ่มอาชีพจึงนำมาสู่การให้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษารวมถึงกลุ่มอาชีพชุมชนมอบเงินให้นักศึกษาเป็นขวัญและกำลังใจในค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าออกแบบบรรจุภัณฑ์ ค่าออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวางแผนพัฒนา นอกจากนี้กลุ่มอาชีพยังเปรียบเสมือนครูผู้ชี้แนะทางให้ข้อมูลเช่นกัน

ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

- ปัญหา อุปสรรค

แม้ว่าผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ และด้านการวางแผนพัฒนา ที่ออกเป็นที่ประจักษ์ของกลุ่มอาชีพ และผู้ประสานงานอย่างไรก็ดียังมีสิ่งที่จะต้องแก้ไขและปรับปรุงกล่าวได้ดังนี้

1. ศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคนไม่เท่ากันทำให้งานที่ออกมายังไม่เป็นที่น่าพอใจของผู้สอนถึงแม้ผู้ประกอบการจะยอมรับในผลงานนั้น
2. นักศึกษาได้ออกภาคสนามเป็นครั้งแรกทำให้การเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วนทำให้เสียเวลาเพิ่มขึ้น
3. กลุ่มอาชีพให้เวลาหลังจากการพบปะกัน น้อยเกินไป
4. นักศึกษายังไม่เข้าใจเรื่องการตลาดเท่าที่ควรทำให้นักศึกษาออกแบบตามอารมณ์ทำให้ผู้สอนต้องชี้แจงเพิ่มเติมทำให้ต้องเพิ่มเวลาสอนส่งผลให้ความเข้มข้นในการตรวจงานลดลง

- แนวทางการแก้ไข

1. ดำเนินการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลโดยการหาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอก และสอบถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากทางอาจารย์ประจำวิชา
2. พัฒนารูปแบบหรือเครื่องมือเพื่อใช้ในการสอบถามข้อมูลต่าง ๆ เพื่อขึ้น
3. เพิ่มการติดต่อสอบถามกับผู้ประกอบการให้มากขึ้น

ความท้าทายต่อไป

เพื่อเป็นต้นแบบให้นักศึกษาในชั้นปีต่อไปสามารถดำเนินการต่อยอดจากผลงานการออกแบบในด้านของบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และสถาปัตยกรรม รวมถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนถือเป็นการแข่งขันในรูปแบบที่เป็นสากลมากขึ้น ดังนั้นความท้าทายต่อไป ดังนี้คือ

1. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ และด้านสถาปัตยกรรม ที่สามารถสื่อสารต่อการรับรู้ที่เป็นสากล
2. การเป็นแนวทางหรือต้นแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการให้กับประเทศในอาเซียน
3. การให้บริการด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์กับผลิตภัณฑ์ชุมชนในแถบประเทศเพื่อนบ้าน
4. โครงการจัดตั้งบริษัท เสมือน เพื่อการเรียนรู้ด้านธุรกิจการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสถาปัตยกรรมด้วย การสร้างต้นแบบโครงสร้างที่เป็นทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อต่อยอดสู่การค้า
5. พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ให้เป็นการสอนโดยพื้นที่จริงทุกรายวิชา

ความท้าทายต่อไป

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนถือเป็นการแข่งขันในรูปแบบที่เป็นสากลมากขึ้นดังนั้นความท้าทายต่อไปคงพอสรุปได้รายชื่อดังนี้

1. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถสื่อสารต่อการรับรู้ที่เป็นสากล
2. การเป็นแนวทางหรือต้นแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการให้กับประเทศในอาเซียน
3. การให้บริการด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์กับผลิตภัณฑ์ชุมชนในแถบประเทศเพื่อนบ้าน
4. การสร้างเครือข่ายการออกแบบบรรจุภัณฑ์ชุมชนกับอาเซียน
5. โครงการจัดตั้งบริษัท เสมือน เพื่อการเรียนรู้ด้านธุรกิจการออกแบบบรรจุภัณฑ์

การสร้างต้นแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่เป็นทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อต่อยอดสู่การค้า